

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM

Član 1

U Zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 50/18, 46/21 – US, 51/21 – US i 53/21), u članu 5. stav 2. menja se i glasi:

„Kada se porez plaća na oporezivu dobit za prihod se uzima poreska osnovica, a kada se prihod utvrđuje u paušalnom iznosu za prihod se uzima osnovica za obračunavanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi).”

Član 2.

U članu 6. stav 1. menja se i glasi:

„U prihode iz člana 5. ovog zakona ne uračunavaju se naknade troškova za dolazak i odlazak sa rada, naknade troškova za vreme provedeno na službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu, otpremnine pri odlasku u penziju, solidarna pomoć, jubilarne nagrade i pomoći u slučaju smrti korisnika ili članova njegovog domaćinstva, naknade za rad ostvarene u skladu sa propisima koji regulišu radno angažovanje na određenim poslovima, usled povećanog obima posla poslodavca, koje je povremenog karaktera, uključujući i sezonske poslove, kao i primanja i prihodi koji se prema zakonu kojim se uređuje socijalna zaštita ne uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja prava na novčanu socijalnu pomoć.”

Član 3.

U članu 13. stav 4. menja se i glasi:

„Mesečna osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate, dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 1-3. ovog člana sa 18 i ne može biti veća od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine ne može biti veća od pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan početka ostvarivanja prava.”

Član 4.

U čl. 14, 15, 19, 22, 23, 24, 26, 32, 33, 38, 42, 45, 46, 50, 52. i 55. reči: „ministarstvo nadležno za socijalna pitanja” i „ministar nadležan za socijalna pitanja” u određenom padežu, zamenjuju se rečima: „ministarstvo nadležno za finansijsku podršku porodici sa decom” i „ministar nadležan za finansijsku podršku porodici sa decom” u odgovarajućem padežu.

Član 5.

U članu 14. st. 1, 8. i 9. menjaju se i glase:

„Utvrđivanje mesečne osnovice naknade zarade odnosno naknade plate, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: nadležni organ) na osnovu podataka o visini osnovice na koju su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade, odnosno plate a koji su evidentirani u Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja.

Pun mesečni iznos naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva, ne može biti manji od minimalne zarade utvrđene na dan početka ostvarivanja prava.

Pod minimalnom zaradom u smislu stava 8. ovog člana podrazumeva se iznos koji se dobija kada se minimalna cena rada po satu, utvrđena u skladu sa zakonom na dan početka ostvarivanja prava, pomnoži sa 184 sata i uveća za pripadajuće poreze i doprinose.”

Član 6.

U članu 17. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta može ostvariti i majka koja je u periodu od 18 meseci pre rođenja deteta bila poljoprivredni osiguranik.”

Stav 10. briše se.

Član 7.

Član 18. menja se i glasi:

„Član 18.

„Osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta za lice iz člana 17. stav 1. ovog zakona utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi, osim osnovice doprinosa za prihode koji imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode prvom mesecu otpočinjanja odsustva zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, ili porodijskog odsustva, ukoliko nije korišćeno odsustvo zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, odnosno danu rođenja deteta.

Osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta, za lice iz člana 17. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za poslednjih 18 meseci koji prethode danu rođenja deteta.

Osnovica za ostale naknade po osnovu posebne nege deteta za lice iz člana 17. stav 1. ovog zakona utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi, osim osnovice doprinosa za prihode koji imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu korišćenja prava.

Osnovica za ostale naknade po osnovu posebne nege deteta, za lice iz člana 17. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu korišćenja prava.

Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta za lica iz člana 17. stav 1. ovog zakona dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 1. i 3. ovog člana sa 18.

Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta za lica iz člana 17. stav 2. ovog zakona dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 2. i 4. ovog člana sa 18.

Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta iz st. 5. i 6. ovog člana ne može biti veća od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine ne može biti veća od pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan početka ostvarivanja prava.

Mesečna osnovica iz st. 5. i 6. ovog člana deli se sa koeficijentom 1,5 i tako se određuje pun mesečni iznos ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta.

Prilikom utvrđivanja osnovice za ostale naknade ne uzimaju se osnovice za prihode koji imaju karakter zarade, osim za lica koja u momentu početka ostvarivanja prava nisu u radnom odnosu, a u prethodnom periodu su ostvarivala prihode po osnovu zarade.”

Član 8.

U članu 19. stav 1. menja se i glasi:

„Utvrdjivanje punog mesečnog iznosa za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta vrši nadležni organ na osnovu podataka o visini osnovice na koju su plaćeni doprinosi za lice iz člana 17. stav 1. tač. 1) - 7) ovog zakona, odnosno za lice iz člana 17. stav 2. osnovice na koju su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, a koji su evidentirani kod organa koji vodi evidenciju o uplaćenim doprinosima obaveznog socijalnog osiguranja.”

Član 9.

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

„Zbir naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostale naknade po osnovu rođenja, nege i posebne nege deteta ne može biti veći od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine ne može biti veća od pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan početka ostvarivanja prava na naknadu zarade.

Ako korisnik prava ostvaruje naknadu zarade, odnosno naknadu plate čiji ukupni iznos prelazi tri prosečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine pet prosečnih zarada u Republici Srbiji, prvo se isplaćuje naknada zarade, odnosno naknada plate.”

Član 10.

U članu 21. posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Korisnik prava, koji pravo na naknadu zarade, odnosno naknadu plate, odnosno pravo na ostale naknade nije ostvario u punom obimu, jer u posmatranom periodu nisu bile evidentirane sve osnovice na koje su plaćeni doprinosi, može po pružanju dokaza o njihovom evidentiranju podneti zahtev za preračun naknade zarade, odnosno naknade plate, odnosno ostale naknade.”

Član 11.

U članu 22. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na roditeljski dodatak može ostvariti majka i za peto dete po redu rođenja ukoliko je neko od dece, prethodnog reda rođenja, koje je živorođeno umrlo neposredno po rođenju i za njega nije ostvareno pravo na roditeljski dodatak, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za finansijsku podršku porodici sa decom”.

osadašnji st. 4-10. ovog člana postaju st. 5-11.

Član 12.

U članu 23. posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Iznos roditeljskog dodatka za dete iz člana 22. stav 4. ovog zakona isplaćuje se u iznosu utvrđenom za četvrto dete.”

Dosadašnji st. 6-10. ovog člana postaju st. 7-11.

Član 13.

Član 25. menja se i glasi:

„Član 25.

Roditeljski dodatak ne može se ostvariti, ako novorođeno dete majke za koje za koje se podnosi zahtev i njena deca prethodnog reda rođenja, nisu vakcinisana u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije.

Činjenica da je dete vakcinisano u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije utvrđuje se na osnovu izjave podnosioca zahteva i podataka sadržanih u evidenciji o imunizaciji koja se vodi kod nadležnog zdravstvenog organa.

Činjenica da je dete vakcinisano u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije proverava se jednom godišnje na osnovu podataka sadržanih u evidenciji o imunizaciji koja se vodi kod nadležnog zdravstvenog organa.

Podnosilac zahteva, u zahtevu za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak, može dati saglasnost za proveru podataka koji su sadržani u evidenciji o imunizaciji koja se vodi kod nadležnog zdravstvenog organa, a u suprotnom dužan je da podatke o imunizaciji nadležnom organu koji vodi postupak dostavi lično.

Roditeljski dodatak može ostvariti majka čija deca predškolskog uzrasta žive na teritoriji Republike Srbije i pohađaju pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja na teritoriji Republike Srbije.

Roditeljski dodatak može ostvariti majka čija deca osnovnoškolskog uzrasta žive na teritoriji Republike Srbije i školuju se i redovno pohađaju nastavu u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije.

Činjenica da dete pohađa pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja Republike Srbije i redovno pohađa osnovnu školu u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije, na teritoriji Republike Srbije utvrđuje se na osnovu izjave podnosioca zahteva, a nadležni organ proverava podatke po službenoj dužnosti, najmanje jednom godišnje, sa odgovarajućom predškolskom ustanovom, odnosno osnovnom školom.

Roditeljski dodatak ne može se ostvariti ako roditelj koji podnosi zahtev i dete za koje se ostvaruje pravo, u momentu podnošenja zahteva žive u inostranstvu.

Roditeljski dodatak ne može ostvariti majka koja je strani državljanin ukoliko je u zemlji, čiji je državljanin, ostvarila isto ili slično pravo za dete za koje je podnet zahtev.”

Član 14.

U članu 26. stav 3. menja se i glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na dečiji dodatak podnosilac zahteva može ostvariti i za dete višeg reda rođenja od četvrtog, ukoliko zbog smrti deteta ili starosne granice za neko od prvo četvoro dece po redu rođenja više ne može ostvariti pravo.”

Član 15.

Član 28. menja se i glasi:

„Član 28.

Jednoroditeljska porodica u smislu ovog zakona, jeste porodica u kojoj jedan roditelj samostalno vrši roditeljsko pravo, pod uslovom:

- 1) da je drugi roditelj nepoznat;
- 2) da je drugi roditelj preminuo, a nije ostvareno pravo na porodičnu penziju;
- 3) da je drugi roditelj postao potpuno i trajno nesposoban za rad, a nije stekao pravo na penziju;
- 4) da drugi roditelj nije obavezan da doprinosi izdržavanju deteta;
- 5) da je drugi roditelj lišen roditeljskog prava, a nije obavezan da doprinosi izdržavanju deteta;

6) da je drugi roditelj preminuo, a ostvareno je pravo na porodičnu penziju;

7) da je drugi roditelj obavezan da doprinosi izdržavanju deteta;

8) da je drugi roditelj lišen roditeljskog prava, a obavezan je da doprinosi izdržavanju deteta;

9) da je drugi roditelj na izdržavanju kazne zatvora duže od šest meseci;

10) da drugi roditelj ne doprinosi izdržavanju deteta, a izvršenje obaveze izdržavanja nije bilo moguće obezbediti postojećim i dostupnim pravnim sredstvima i postupcima.

Ne smatra se jednoroditeljskom porodicom, u smislu ovog zakona, porodica u kojoj je roditelj koji je samostalno vršio roditeljsko pravo, po prestanku ranije bračne, odnosno vanbračne zajednice, zasnovao novu bračnu, odnosno vanbračnu zajednicu.”

Član 16.

Član 31. menja se i glasi:

„Član 31.

Za jednoroditeljske porodice iz člana 28. stav 1. tač. 1) - 5) cenzus utvrđen u članu 30. ovog zakona uvećava se za 30%.

Za jednoroditeljske porodice iz člana 28. stav 1. tač. 6) - 10), za staratelje i roditelje deteta sa smetnjama u razvoju i deteta sa invaliditetom za koje postoji mišljenje Komisije, a koje ne koristi usluge smeštaja, cenzus utvrđen u članu 30. ovog zakona uvećava se za 20%.”

Član 17.

U članu 38. stav 2. menja se i glasi:

„Ministar nadležan za finansijsku podršku porodici sa decom propisuje bliže uslove odsustva sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena roditelja, odnosno usvojitelja, hranitelja ili staratelja deteta mlađeg od pet godina kome je potrebna posebna nega i nezaposlenog lica korisnika prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti za vreme posebne nege deteta.

Posle stava 4. dodaje se stav. 5. koji glasi:

„Izuzetno, nadležna komisija Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje iz stava 3. ovog člana, može davati mišljenje o stepenu smetnji u psihofizičkom razvoju i invaliditetu deteta i u postupcima ostvarivanja prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti za vreme posebne nege deteta, koji se ostvaruju u skladu sa propisima o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti, a troškove njenog rada snosi Nacionalna služba za zapošljavanje.”

Član 18.

Posle člana 44. dodaje se član 44a koji glasi:

„Član 44a

Korisnik kome je izvršena isplata na koju nije imao pravo, dužan je da ministarstvu nadležnom za finansijsku podršku porodici sa decom vrati primljene iznose.

Pravnosnažno, odnosno konačno rešenje nadležnog organa kojim se korisnik obavezuje da vrati primljene iznose iz stava 1. ovog člana je izvršna isprava u skladu sa zakonom kojim je uređen postupak izvršenja i obezbeđenja.

Ministarstvo nadležno za finansijsku podršku porodici sa decom ima pravo na povraćaj isplaćenih poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa zakonom.”

Član 19.

Ministar nadležan za finansijsku podršku porodici sa decom uskladiće podzakonske propise donete na osnovu Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, br. 113/17 i 50/18) sa odredbama ovog zakona, u roku od tri meseca, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20.

Postupci za ostvarivanje prava na odsustvo sa rada i naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i posebne nege deteta, kao i prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta koji su započeti pre početka primene ovog zakona okončaće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme otpočinjanja porodijskog odsustva.

Isplate po rešenjima donetim pre početka primene ovog zakona kao i u postupcima iz stava 1. ovog člana koji su rešeni u skladu sa propisima koji su bili na snazi do početka primene ovog zakona vršiće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi do početka primene ovog zakona.

Član 21.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. jula 2021. godine, osim člana 6. (član 17. stav 2.) i člana 7. (član 18. st. 2, 4. i 6.) koji se primenjuju od 8. maja 2021. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u čl. 63–66. i članu 69. Ustava, kojima je utvrđeno pravo na slobodu odlučivanja o rađanju, prava deteta, prava i dužnosti roditelja, posebna zaštita porodice, majke, samohranog roditelja i deteta, kao i socijalna zaštita građana i porodice.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 50/18 i 46/21 – US, u daljem tekstu: Zakon) zasnovan je na pravu i dužnosti roditelja da podižu i vaspitavaju decu, pravu deteta na uslove života koji mu omogućavaju pravilan razvoj i obavezi države da podrži dobrobit porodice, deteta i budućih generacija.

Odredbe ovog zakona predstavljaju deo ukupne društvene brige o deci i doprinose poboljšanju uslova za zadovoljavanje osnovnih potreba dece, daju poseban podsticaj za rađanje dece i pružaju podršku materijalno ugroženim porodicama, porodicama sa decom sa smetnjama u razvoju i decom sa invaliditetom, kao i deci bez roditeljskog staranja.

Zato ovaj zakon predstavlja opredeljenje države u oblasti socijalne politike, a uključujući demografske potrebe istovremeno je i važan instrument populacione politike.

Razlozi za donošenje ovog zakona proizlaze iz analize njegove dosadašnje primene u praksi i potrebe izmena i dopuna postojećih zakonskih rešenja u cilju njegovog unapređenja kao i uređenja odredaba Zakona koje je Ustavni sud svojim odlukama IUz-216/2018, IU3-247/2018 i IU3-266/2017 proglasio neustavnim.

Polazeći od činjenice da je Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom koji se primenjuje od 1. jula 2018. godine doneo dosta novina u ovoj oblasti, to je sa početkom njegove primene vršena i analiza njegovih efekata u praksi, a sve u cilju unapređenja donetih zakonskih odredaba.

Pri analizi efekata Zakona korišćeni su podaci Informacionog sistema za jedinstvenu isplatu prava Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Pored toga razmatrani su i predlozi i sugestije građana i udruženja koja se bave porodicom i decom dobijeni u pismenom obraćanju Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, kao i na održanim sastanicima, a koji se odnose na unapređenje Zakona.

Po razmatranju svih predloženih rešenja i njihovih ekonomskih efekata pristupilo se izmenama i dopunama zakonskih odredbi u okviru raspoloživih budžetskih mogućnosti kako bi se dodatno poboljšao materijalni položaj porodica sa decom.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. izvršena je izmena u članu 5. Zakona u smislu preciziranja načina utvrđivanja prihoda u postupku ostvarivanja prava na dečiji dodatak kod lica koja samostalno obavljaju delatnost a porez plaćaju na oporezivu dobit.

Članom 2. izvršena je izmena u članu 6. Zakona u pogledu proširenja vrste prihoda koji nisu od uticaja na ostvarivanje prava na dečiji dodatak.

Članom 3. izvršena je izmena u članu 13. Zakona u pogledu načina utvrđivanja i povećanja gornjeg limita naknade zarade na pet prosečnih zarada u Republici Srbiji za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine.

Članom 5. izvršena je izmena u članu 14. Zakona u skladu sa Odlukom Ustavnog suda u predmetu IU3-247/2018 u pogledu načina utvrđivanja i određivanja donjeg limita iznosa naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva, tako da ista ne može biti manja od minimalne zarade utvrđene na dan početka ostvarivanja prava.

Članom 6. izvršena je izmena u članu 17. Zakona u skladu sa Odlukom Ustavnog suda u predmetu IU3-216/2018 koja je objavljena u „Službenom glasniku RS”, broj: 46 od 7. maja 2021. godine i definisan je način ostvarivanja prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta žena koje su poljoprivredni osiguranici.

Takođe, u istom članu Zakona izbrisana je odredba kojom nije moguće istovremeno korišćenje prava na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta i dodatka za pomoć i negu drugog lica.

Članom 7. izvršena je izmena u članu 18. Zakona u skladu sa Odlukom Ustavnog suda u predmetu IU3-216/2018 koja je objavljena u „Službenom glasniku RS”, broj: 46 od 7. maja 2021. godine, a koja se odnosi na način obračuna ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta žena koje su poljoprivredni osiguranici u pogledu vremenskog perioda u kome se posmatraju osnovice na koje su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje sa 24 na 18 meseci.

Članom 8. izvršena je izmena u članu 19. Zakona koja se odnosi na preciziranje načina utvrđivanja punog mesečnog iznosa za ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta.

Članom 9. izvršena je izmena u članu 20. Zakona u pogledu načina utvrđivanja i povećanja gornjeg limita kod istovremenog korišćenja naknade zarade i ostale naknade na pet prosečnih zarada u Republici Srbiji za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine.

Članom 10. izvršena je dopuna u članu 21. Zakona koja se odnosi na preračun naknade zarade i ostale naknade.

Članom 11. izvršena je dopuna u članu 22. Zakona i data je mogućnost ostvarivanja prava na roditeljski dodatak i za peto dete po redu rođenja majke ukoliko je neko od dece, prethodnog reda rođenja, koje je živorođeno umrlo neposredno po rođenju i za njega nije ostvareno pravo na roditeljski dodatak.

Članom 12. izvršena je dopuna u članu 23. Zakona u pogledu visine roditeljskog dodatka u skladu sa dopunom u članu 22. Zakona.

Članom 13. izvršena je izmena u članu 25. Zakona koja se odnosi na preciziranja uslova za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak vezanih za imunizaciju dece i činjenicu života deteta i roditelja na teritoriji Republike Srbije.

Članom 14. izvršena je izmena u članu 26. Zakona koja se odnosi na mogućnost ostvarivanja prava na dečiji dodatak i za dete višeg reda rođenja od četvrtog ukoliko se

zbog smrti deteta za neko od prvo četvoro dece po redu rođenja više ne može ostvariti pravo.

Članom 15. izvršena je izmena u članu 28. Zakona koja se odnosi na preciziranje u definisanju jednoroditeljske porodice u postupku ostvarivanje prava na dečiji dodatak.

Članom 16. izvršena je izmena u članu 31. Zakona u pogledu uvećanja cenzusa za ostvarivanje prava na dečiji dodatak imajući u vidu izmene u članu 28. Zakona.

Članom 17. izvršena je dopuna u članu 38. Zakona i dato je ovlašćenje komisiji Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje da može davati mišljenje o stepenu smetnji u psihofizičkom razvoju i invaliditetu deteta i u postupcima ostvarivanja prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti za vreme posebne nege deteta čime se rešava uočeni problem u praksi, a pruža podrška još jednoj posebno osetljivoj kategoriji stanovništva, kao i da bliže uslove za ostvarivanje prava propisuje ministar nadležan za brigu o porodici.

Članom 18. dodat je član 44a koji reguliše pitanje vraćanje sredstava čija isplata nije u skladu sa Zakonom.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za realizaciju prava propisanih Zakonom o finansijskoj podršci porodici sa decom u 2021. godini opredeljena su u budžetu Republike Srbije na razdelu Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja: Program 0903 – Porodično-pravna zaštita građana, Programska aktivnost – 0001 – Prava korisnika iz oblasti zaštite porodice i dece, Funkcija 040 – Porodica i deca, Ekonomska klasifikacija 472 u iznosu od 63.827.488.000,00 dinara, a rebalansom budžeta u iznosu od 64.468.788.000,00 dinara.

Za povećanje gornjeg limita visine naknade zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostalih naknada po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta, sa tri na pet prosečnih zarada u Republici Srbiji u 2022. godini biće potrebna dodatna sredstva u iznosu od 507.635.718,66 dinara.

V. RAZLOZI ZA POVRATNO DEJSTVO POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Članom 197. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da zakoni i svi drugi opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo. Izuzetno, samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno dejstvo, ako to nalaže opšti interes utvrđen pri donošenju zakona.

Zakonom je predviđeno njegovo stupanje na snagu osmog dana od dana objavljivanja, a primena od 1. jula 2021. godine, osim člana 17. stav 2. i člana 18. st. 2, 4. i 6. čija primena je od 8. maja 2021. godine.

Imajući u vidu da je odluka Ustavnog suda u predmetu IU3-216/2018 kojom su odredbe člana 17. stav 2. i člana 18. st. 2, 4. i 6. Zakona proglašene neustavnim objavljena u „Službenom glasniku RS”, broj: 46 od 7. maja 2021. godine to znači da bi žene poljoprivredne osiguranice bile onemogućene da ostvare pravo na ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta od 8. maja 2021. godine.

Radi sprečavanja ovakve situacije, opšti interes nalaže da odredbe zakona koje se odnose na ostvarivanje prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta žena poljoprivrednih osiguranika imaju povratno dejstvo, odnosno da se primenjuju od 8. maja 2021. godine, a ne od početka primene ovog zakona, 1. jula 2021. godine.

PREGLED ODREDAVA
KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 5.

Prihodi od uticaja na ostvarivanje prava predviđenih ovim zakonom, a koji se utvrđuju u prosečnom mesečnom iznosu, na osnovu ostvarenih prihoda u tri meseca koja prethode mesecu u kome je podnet zahtev, jesu:

- 1) prihodi koji podležu oporezivanju prema zakonu kojim se uređuje porez na dohodak građana;
- 2) prihodi ostvareni od:
 - (1) penzija i invalidnina ostvarenih u zemlji i inostranstvu;
 - (2) primanja po propisima o pravima ratnih invalida;
 - (3) srodnika koji imaju zakonsku obavezu izdržavanja;
 - (4) otpremnina u slučaju prestanka potrebe za radom zaposlenih usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena i naknada po osnovu socijalnih programa ostvarenih u godini dana pre podnošenja zahteva;
 - (5) ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta;
 - (6) roditeljskog dodatka za treće i četvrto dete;
 - (7) naknada za vreme nezaposlenosti;
 - (8) realizovanih novčanih i drugih likvidnih sredstava u godini dana pre podnošenja zahteva;
 - (9) primanja od rada kod stranog poslodavca u inostranstvu;
 - (10) ostalih aktivnosti.

~~Kada se prihod utvrđuje u paušalnom iznosu za prihod se uzima osnovica za obračunavanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi).~~

KADA SE POREZ PLAĆA NA OPOREZIVU DOBIT ZA PRIHOD SE UZIMA PORESKA OSNOVICA, A KADA SE PRIHOD UTVRĐUJE U PAUŠALNOM IZNOSU ZA PRIHOD SE UZIMA OSNOVICA ZA OBRAČUNAVANJE DOPRINOSA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE (U DALJEM TEKSTU: DOPRINOSI).

Prihodi koji se iskazuju kao godišnji uzimaju se u visini prosečnog mesečnog iznosa.

Isplatilac prihoda, propisanih stavom 1. ovog člana, u obavezi je da izda potvrdu o ostvarenim prihodima, ukoliko se do ovog podatka ne može doći uvidom u dostupne službene evidencije elektronskim upitom.

U prihode porodice računaju se i prihodi od poljoprivredne delatnosti sa imovine na kojoj članovi zajedničkog domaćinstva žive, koju su stekli ili je koriste na osnovu ugovora ili dogovora, bez obzira da li je izvršena njena uknjižba odnosno zaključen odgovarajući pravni posao.

Član 6.

~~U prihode iz člana 5. ovog zakona ne računavaju se naknade troškova za dolazak i odlazak sa rada, naknade troškova za vreme provedeno na službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu, otpremnine pri odlasku u penziju, solidarna pomoć, jubilarne nagrade i pomoći u slučaju smrti korisnika ili članova njegovog domaćinstva, kao i primanja i prihodi koji se prema zakonu kojim se uređuje socijalna zaštita ne uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja prava na novčanu socijalnu pomoć.~~

U PRIHODE IZ ČLANA 5. OVOG ZAKONA NE URAČUNAVAJU SE NAKNADE TROŠKOVA ZA DOLAZAK I ODLAZAK SA RADA, NAKNADE TROŠKOVA ZA VREME PROVEDENO NA SLUŽBENIM PUTOVANJIMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU, OTPREMNINE PRI ODLASKU U PENZIJU,

SOLIDARNA POMOĆ, JUBILARNE NAGRADE I POMOĆI U SLUČAJU SMRTI KORISNIKA ILI ČLANOVA NJEGOVOG DOMAĆINSTVA, NAKNADE ZA RAD OSTVARENE U SKLADU SA PROPISIMA KOJI REGULIŠU RADNO ANGAŽOVANJE NA ODREĐENIM POSLOVIMA, USLED POVEĆANOG OBIMA POSLA POSLODAVCA, KOJE JE POVREMENOG KARAKTERA, UKLJUČUJUĆI I SEZONSKE POSLOVE, KAO I PRIMANJA I PRIHODI KOJI SE PREMA ZAKONU KOJIM SE UREĐUJE SOCIJALNA ZAŠTITA NE UZIMAJU U OBZIR PRILIKOM UTVRĐIVANJA PRAVA NA NOVČANU SOCIJALNU POMOĆ.

U prihode iz člana 5. ovog zakona ne uračunavaju se i iznosi isplaćenih izdržavanja za dete iz prethodne zajednice koje ne živi u zajedničkom domaćinstvu davaoca izdržavanja.

U prihode porodice iz člana 5. ovog zakona ne računaju se potraživanja po osnovu pravnosnažne i izvršne sudske presude kojom je dosuđeno izdržavanje, ukoliko dužnik izdržavanja ne plaća izdržavanje, a izvršenje presude nije moguće obezbediti korišćenjem dostupnih pravnih sredstava i postupaka.

Član 13.

Osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva i odsustva sa rada radi nege deteta, za lica iz člana 12. ovog zakona, utvrđuje se na osnovu zbira mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode prvom mesecu otpočinjanja odsustva zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, ili porodiljskog odsustva, ukoliko nije korišćeno odsustvo zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće.

Osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate, zaposlenog koji je zasnovao radni odnos nakon rođenja deteta, utvrđuje se na osnovu zbira mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu otpočinjanja odsustva po zasnivanju radnog odnosa.

Osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme odsustva sa rada radi posebne nege deteta, za lica iz člana 12. ovog zakona, utvrđuje se na osnovu zbira mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu otpočinjanja odsustva.

~~Mesečna osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate, dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 1. do 3. ovog člana sa 18 i ne može biti veća od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan podnošenja zahteva.~~

MESEČNA OSNOVICA NAKNADE ZARADE, ODNOSNO NAKNADE PLATE, DOBIJA SE DELJENJEM ZBIRA OSNOVICA IZ ST. 1-3. OVOG ČLANA SA 18 I NE MOŽE BITI VEĆA OD TRI PROSEČNE MESEČNE ZARADE U REPUBLICI SRBIJI, A ZA PRAVA OSTVARENA OD 1. JANUARA 2022. GODINE NE MOŽE BITI VEĆA OD PET PROSEČNIH MESEČNIH ZARADA U REPUBLICI SRBIJI, PREMA POSLEDNJEM OBJAVLJENOM PODATKU REPUBLICKOG ORGANA NADLEŽNOG ZA POSLOVE STATISTIKE NA DAN POČETKA OSTVARIVANJA PRAVA.

Mesečna osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate predstavlja bruto obračunsku vrednost.

Član 14.

~~Utvrđivanje mesečne osnovice naknade zarade odnosno naknade plate, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: nadležni organ) na~~

~~osnovu podataka o visini osnovice na koju su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade, odnosno plate a koji su evidentirani u Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja, na dan podnošenja zahteva za ostvarivanje prava.~~

UTVRĐIVANJE MESEČNE OSNOVICE NAKNADE ZARADE ODNOSNO NAKNADE PLATE, VRŠI NADLEŽNI ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (U DALJEM TEKSTU: NADLEŽNI ORGAN) NA OSNOVU PODATAKA O VISINI OSNOVICE NA KOJU SU PLAĆENI DOPRINOSI NA PRIMANJA KOJA IMAJU KARAKTER ZARADE, ODNOSNO PLATE A KOJI SU EVIDENTIRANI U CENTRALNOM REGISTRU OBAVEZNOG SOCIJALNOG OSIGURANJA.

Mesečni iznos naknade zarade, odnosno naknade plate obračunava se na osnovu utvrđene mesečne osnovice naknade zarade, odnosno naknade plate u srazmeri broja radnih dana u petodnevnoj radnoj nedelji, u kojima se ostvaruje pravo u datom mesecu i ukupnog broja radnih dana u tom mesecu.

Na osnovu obračunatog mesečnog iznosa naknade zarade, odnosno naknade plate obračunava se iznos naknade zarade, odnosno naknade plate koji je umanjnjen za pripadajuće poreze i doprinose.

Prilikom isplate iznosa naknade zarade, odnosno naknade plate iz stava 3. ovog člana, njen pripadajući iznos ne umanjuje se po osnovu novčanih obustava, rate kredita i slično, već je primalac naknade zarade odnosno naknade plate dužan da te obaveze izmiri lično ili preko poslodavca.

Poresku prijavu za obračunate poreze i doprinose podnosi ~~ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM, a centralizovana isplata mesečne naknade zarade odnosno naknade plate vrši se kad poreska uprava prihvati poresku prijavu.

Prilikom obračuna poreza neoporezivi iznos koristi se srazmerno radnom vremenu primaoca naknade zarade, odnosno naknade plate u odnosu na puno radno vreme u mesecu za koje je priznato pravo, a u skladu sa propisima kojima se uređuje porez na dohodak građana.

~~Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM, iz sredstava obezbeđenih u budžetu Republike Srbije, vrši isplatu mesečnih iznosa naknade zarade odnosno naknade plate bez poreza i doprinosa na tekući račun korisnika, a iznos pripadajućih poreza i doprinosa na zakonom propisan način.

~~Pun mesečni iznos naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva, ne može biti manji od minimalne zarade utvrđene na dan podnošenja zahteva, ako je kod nadležnog organa evidentirano najmanje šest najnižih osnovica na koje su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade.~~

PUN MESEČNI IZNOS NAKNADE ZARADE, ODNOSNO NAKNADE PLATE ZA VREME PORODILJSKOG ODSUSTVA, NE MOŽE BITI MANJI OD MINIMALNE ZARADE UTVRĐENE NA DAN POČETKA OSTVARIVANJA PRAVA.

~~Pod minimalnom zaradom u smislu stava 8. ovog člana podrazumeva se iznos koji se dobija kada se minimalna cena rada po satu, utvrđena u skladu sa zakonom na dan podnošenja zahteva, pomnoži sa 184 sata i uveća za pripadajuće poreze i doprinose.~~

POD MINIMALNOM ZARADOM U SMISLU STAVA 8. OVOG ČLANA PODRAZUMEVA SE IZNOS KOJI SE DOBIJA KADA SE MINIMALNA CENA RADA PO SATU, UTVRĐENA U SKLADU SA ZAKONOM NA DAN POČETKA OSTVARIVANJA PRAVA, POMNOŽI SA 184 SATA I UVEĆA ZA PRIPADAJUĆE POREZE I DOPRINOSE.

Poslodavac, nadležni organ, odnosno ~~ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM nemaju obavezu dostavljanja obračunskog listića korisniku naknade zarade, odnosno naknade plate iz člana 12. ovog zakona.

Nadležni organ ima obavezu dostavljanja potvrde o godišnjim ostvarenim prihodima korisniku prava iz člana 12. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana nadležni organ je dužan da na zahtev korisnika prava dostavi obračunski listić i druge potvrde o isplaćenim naknadama zarade, odnosno naknade plate.

Član 17.

Ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta, za dete rođeno 1. jula 2018. godine i kasnije, može ostvariti majka koja je u periodu od 18 meseci pre rođenja deteta ostvarivala prihode:

- 1) a u momentu rođenja deteta je nezaposlena i nije ostvarila pravo na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti;
- 2) po osnovu samostalnog obavljanja delatnosti;
- 3) kao nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koje ima status lica koje samostalno obavlja delatnost prema zakonu kojim se uređuje porez na dohodak građana;
- 4) po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova;
- 5) po osnovu ugovora o delu;
- 6) po osnovu autorskog ugovora;
- 7) po osnovu ugovora o pravima i obavezama direktora van radnog odnosa.

OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA MOŽE OSTVARITI I MAJKA KOJA JE U PERIODU OD 18 MESECI PRE ROĐENJA DETETA BILA POLJOPRIVREDNI OSIGURANIK.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog člana može ostvariti i žena koja je usvojitelj, hranitelj ili staratelj deteta.

Pravo na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta ostvaruje se u trajanju od godinu dana od dana rođenja deteta, bez obzira na red rođenja deteta.

Izuzetno, od stava 4. ovog člana, za lica koje ostvaruje i pravo na naknadu zarade, odnosno naknadu plate, pravo na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta ostvaruje se u trajanju od godinu dana od dana otpočinjanja prava na porodiljsko odsustvo.

Pravo na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta ostvaruje majka iz st. 1. i 2. ovog člana u trajanju od tri meseca od dana rođenja deteta, ako se dete rodi mrtvo ili umre pre navršena tri meseca života, odnosno do smrti deteta ukoliko ono umre kasnije.

Pravo na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta, može ostvariti i otac deteta, ukoliko majka nije živa, ako je napustila dete, ili ako je iz objektivnih razloga sprečena da neposredno brine o detetu.

Pravo na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i propisima koji regulišu ostvarivanje prava na naknadu zarade za vreme odsustva sa rada radi posebne nege deteta za lica zaposlena kod poslodavca.

Zahtev za ostvarivanje prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta može se podneti do isteka zakonom utvrđene dužine trajanja prava koje se ostvaruje.

~~Pravo na ostale naknade po osnovu posebne nege deteta ne može se ostvariti za dete za koje je ostvareno pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica.~~

Član 18.

~~Osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta za lice iz člana 17. stav 1. ovog zakona utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi, osim osnovice doprinosa za prihode koji imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode prvom mesecu otpočinjanja odsustva zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, ili porodijskog odsustva, ukoliko nije korišćeno odsustvo zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, odnosno danu rođenja deteta.~~

~~Osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta, za lice iz člana 17. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za poslednja 24 meseca koji prethode danu rođenja deteta.~~

~~Osnovica za ostale naknade po osnovu posebne nege deteta za lice iz člana 17. stav 1. ovog zakona utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi, osim osnovice doprinosa za prihode koji imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu korišćenja prava.~~

~~Osnovica za ostale naknade po osnovu posebne nege deteta, za lice iz člana 17. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za poslednja 24 meseca koji prethode mesecu korišćenja prava.~~

~~Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta za lica iz člana 17. stav 1. ovog zakona dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 1. i 3. ovog člana sa 18.~~

~~Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta za lica iz člana 17. stav 2. ovog zakona dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 2. i 4. ovog člana sa 24.~~

~~Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta iz st. 5. i 6. ovog člana ne može biti veća od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan podnošenja zahteva.~~

~~Mesečna osnovica iz st. 5. i 6. ovog člana deli se sa koeficijentom 1,5 i tako se određuje pun mesečni iznos ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta.~~

~~Prilikom utvrđivanja osnovice za ostale naknade ne uzimaju se osnovice za prihode koji imaju karakter zarade, osim za lica koja u momentu podnošenja zahteva nisu u radnom odnosu, a u prethodnom periodu su ostvarivala prihode po osnovu zarade.~~

ČLAN 18.

OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA ZA LICE IZ ČLANA 17. STAV 1. OVOG ZAKONA UTVRĐUJE SE SRAZMerno ZBIRU MESEČNIH OSNOVICA NA KOJI SU PLAĆENI DOPRINOSI, OSIM OSNOVICE DOPRINOSA ZA PRIHODE KOJI IMAJU KARAKTER ZARADE, ZA POSLEDNJIH 18 MESECI KOJI PRETHODE PRVOM MESECU OTPOČINJANJA ODSUSTVA ZBOG KOMPLIKACIJA U VEZI SA ODRŽAVANJEM TRUDNOĆE, ILI PORODILJSKOG ODSUSTVA, UKOLIKO NIJE KORIŠĆENO ODSUSTVO ZBOG KOMPLIKACIJA U VEZI SA ODRŽAVANJEM TRUDNOĆE, ODNOSNO DANU ROĐENJA DETETA.

OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA, ZA LICE IZ ČLANA 17. STAV 2. OVOG ZAKONA, UTVRĐUJE SE SRAZMerno ZBIRU MESEČNIH OSNOVICA NA KOJI SU PLAĆENI

DOPRINOSI ZA OBAVEZNO PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE ZA POSLEDNJIH 18 MESECI KOJI PRETHODE DANU ROĐENJA DETETA.

OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU POSEBNE NEGE DETETA ZA LICE IZ ČLANA 17. STAV 1. OVOG ZAKONA UTVRĐUJE SE SRAZMERNO ZBIRU MESEČNIH OSNOVICA NA KOJI SU PLAĆENI DOPRINOSI, OSIM OSNOVICE DOPRINOSA ZA PRIHODE KOJI IMAJU KARAKTER ZARADE, ZA POSLEDNJIH 18 MESECI KOJI PRETHODE MESECU KORIŠĆENJA PRAVA.

OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU POSEBNE NEGE DETETA, ZA LICE IZ ČLANA 17. STAV 2. OVOG ZAKONA, UTVRĐUJE SE SRAZMERNO ZBIRU MESEČNIH OSNOVICA NA KOJI SU PLAĆENI DOPRINOSI ZA OBAVEZNO PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE ZA POSLEDNJIH 18 MESECI KOJI PRETHODE MESECU KORIŠĆENJA PRAVA.

MESEČNA OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA ZA LICA IZ ČLANA 17. STAV 1. OVOG ZAKONA DOBIJA SE DELJENJEM ZBIRA OSNOVICA IZ ST. 1. I 3. OVOG ČLANA SA 18.

MESEČNA OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA ZA LICA IZ ČLANA 17. STAV 2. OVOG ZAKONA DOBIJA SE DELJENJEM ZBIRA OSNOVICA IZ ST. 2. I 4. OVOG ČLANA SA 18.

MESEČNA OSNOVICA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA IZ ST. 5. I 6. OVOG ČLANA NE MOŽE BITI VEĆA OD TRI PROSEČNE MESEČNE ZARADE U REPUBLICI SRBIJI, A ZA PRAVA OSTVARENA OD 1. JANUARA 2022. GODINE NE MOŽE BITI VEĆA OD PET PROSEČNIH MESEČNIH ZARADA U REPUBLICI SRBIJI, PREMA POSLEDNJIJEM OBJAVLJENOM PODATKU REPUBLIČKOG ORGANA NADLEŽNOG ZA POSLOVE STATISTIKE NA DAN POČETKA OSTVARIVANJA PRAVA.

MESEČNA OSNOVICA IZ ST. 5. I 6. OVOG ČLANA DELI SE SA KOEFICIJENTOM 1,5 I TAKO SE ODREĐUJE PUN MESEČNI IZNOS OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA.

PRILIKOM UTVRĐIVANJA OSNOVICE ZA OSTALE NAKNADE NE UZIMAJU SE OSNOVICE ZA PRIHODE KOJI IMAJU KARAKTER ZARADE, OSIM ZA LICA KOJA U MOMENTU POČETKA OSTVARIVANJA PRAVA NISU U RADNOM ODNOSU, A U PRETHODNOM PERIODU SU OSTVARIVALA PRIHODE PO OSNOVU ZARADE.

Član 19.

~~Utvrđivanje punog mesečnog iznosa za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta vrši nadležni organ na osnovu podataka o visini osnovice na koju su plaćeni doprinosi za lice iz člana 17. stav 1. tač. 1) do 7) ovog zakona, odnosno za lice iz člana 17. stav 2. osnovice na koju su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, a koji su evidentirani kod organa koji vodi evidenciju o uplaćenim doprinosima obaveznog socijalnog osiguranja, na dan podnošenja zahteva za ostvarivanje prava.~~

UTVRĐIVANJE PUNOG MESEČNOG IZNOSA ZA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA VRŠI NADLEŽNI ORGAN NA OSNOVU PODATAKA O VISINI OSNOVICE NA KOJU SU PLAĆENI DOPRINOSI ZA LICE IZ ČLANA 17. STAV 1. TAČ. 1) - 7) OVOG

ZAKONA, ODNOSNO ZA LICE IZ ČLANA 17. STAV 2. OSNOVICE NA KOJU SU PLAĆENI DOPRINOSI ZA OBAVEZNO PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE, A KOJI SU EVIDENTIRANI KOD ORGANA KOJI VODI EVIDENCIJU O UPLAĆENIM DOPRINOSIMA OBAVEZNOG SOCIJALNOG OSIGURANJA.

Mesečni iznos ostalih naknada obračunava se na osnovu utvrđenog punog mesečnog iznosa naknade u srazmeri broja radnih dana u kojima se ostvaruje pravo u datom mesecu i ukupnog broja radnih dana u tom mesecu.

Isplatu mesečnih iznosa ostalih naknada po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta, bez poreza i doprinosa, vrši ~~ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM na tekući račun podnosioca zahteva, iz sredstava obezbeđenih u budžetu Republike Srbije.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, za lice koje nema tekući račun, isplatu mesečnih iznosa ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta, bez poreza i doprinosa, vrši ~~ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM na račun podnosioca zahteva za ostvarivanje prava otvorenog kod finansijske organizacije određene od strane ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM, iz sredstava obezbeđenih u budžetu Republike Srbije.

~~Član 20.~~

~~Zbir naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostale naknade po osnovu rođenja, nege i posebne nege deteta ne može biti veći od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan podnošenja zahteva za naknadu zarade.~~

~~Ako korisnik prava ostvaruje naknadu zarade, odnosno naknadu plate čiji ukupni iznos prelazi tri prosečne zarade u Republici Srbiji prvo se isplaćuje naknada zarade, odnosno naknada plate.~~

ČLAN 20.

ZBIR NAKNADE ZARADE, ODNOSNO NAKNADE PLATE ZA VREME PORODILJSKOG ODSUSTVA, ODSUSTVA SA RADA RADI NEGE DETETA I ODSUSTVA SA RADA RADI POSEBNE NEGE DETETA I OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA, NEGE I POSEBNE NEGE DETETA NE MOŽE BITI VEĆI OD TRI PROSEČNE MESEČNE ZARADE U REPUBLICI SRBIJI, A ZA PRAVA OSTVARENA OD 1. JANUARA 2022. GODINE NE MOŽE BITI VEĆA OD PET PROSEČNIH MESEČNIH ZARADA U REPUBLICI SRBIJI, PREMA POSLEDNJEM OBJAVLJENOM PODATKU REPUBLIČKOG ORGANA NADLEŽNOG ZA POSLOVE STATISTIKE NA DAN POČETKA OSTVARIVANJA PRAVA NA NAKNADU ZARADE.

AKO KORISNIK PRAVA OSTVARUJE NAKNADU ZARADE, ODNOSNO NAKNADU PLATE ČIJI UKUPNI IZNOS PRELAZI TRI PROSEČNE ZARADE U REPUBLICI SRBIJI, A ZA PRAVA OSTVARENA OD 1. JANUARA 2022. GODINE PET PROSEČNIH ZARADA U REPUBLICI SRBIJI, PRVO SE ISPLAĆUJE NAKNADA ZARADE, ODNOSNO NAKNADA PLATE.

Član 21.

O pravu na naknadu zarade, odnosno naknadu plate, odnosno pravu na ostale naknade odlučuje se po osnovu podnetog zahteva.

O zahtevu za naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme porodijskog odsustva i odsustva sa rada radi nege deteta, podnetom po otpočinjanju porodijskog odsustva, odlučuje se privremenim rešenjem u trajanju do tri meseca.

Nakon pribavljanja potrebnih dokaza po službenoj dužnosti koji su potrebni za kompletiranje zahteva iz stava 2. ovog člana nadležni organ odlučuje rešenjem.

Žalba izjavljena na rešenje iz st. 2. i 3. ovog člana, ne odlaže njegovo izvršenje.

KORISNIK PRAVA, KOJI PRAVO NA NAKNADU ZARADE, ODNOSNO NAKNADU PLATE, ODNOSNO PRAVO NA OSTALE NAKNADE NIJE OSTVARIO U PUNOM OBIMU, JER U POSMATRANOM PERIODU NISU BILE EVIDENTIRANE SVE OSNOVICE NA KOJE SU PLAĆENI DOPRINOSI, MOŽE PO PRUŽANJU DOKAZA O NJIHOVOM EVIDENTIRANJU PODNETI ZAHTEV ZA PRERAČUN NAKNADE ZARADE, ODNOSNO NAKNADE PLATE, ODNOSNO OSTALE NAKNADE.

Član 22.

Roditeljski dodatak ostvaruje majka za prvo, drugo, treće i četvrto dete, pod uslovom da je državljanin Republike Srbije i da ima prebivalište u Republici Srbiji.

Pravo iz stava 1. ovog člana može ostvariti i majka koja je strani državljanin i ima status stalno nastanjenog stranca pod uslovom da je dete rođeno na teritoriji Republike Srbije.

Izuzetno, ako majka koja ima troje dece u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na roditeljski dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA PRAVO NA RODITELJSKI DODATAK MOŽE OSTVARITI MAJKA I ZA PETO DETE PO REDU ROĐENJA UKOLIKO JE NEKO OD DECE, PRETHODNOG REDA ROĐENJA, KOJE JE ŽIVOROĐENO UMRLO NEPOSREDNO PO ROĐENJU I ZA NJEGA NIJE OSTVARENO PRAVO NA RODITELJSKI DODATAK, A NA OSNOVU POSEBNOG REŠENJA MINISTARSTVA NADLEŽNOG FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

Redosled rođenja utvrđuje se prema broju živorođene dece majke u momentu podnošenja zahteva za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog člana ostvaruje majka koja neposredno brine o detetu za koje je podnela zahtev, čija deca prethodnog reda rođenja nisu smeštena u ustanovu socijalne zaštite, hraniteljsku, starateljsku porodicu ili data na usvojenje, i koja nije lišena roditeljskog prava u odnosu na decu prethodnog reda rođenja.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog člana izuzetno priznaće se i ukoliko je dete prethodnog reda rođenja smešteno u ustanovu zbog potrebe kontinuirane zdravstvene zaštite i nege, a po prethodno pribavljenom mišljenju ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

Uz zahtev za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak za majku koja je strani državljanin podnosi se i uverenje nadležne službe iz zemlje čiji je majka državljanin, o ispunjenosti uslova iz st. 5. i 6. ovog člana.

Pravo na roditeljski dodatak, ako ispunjava uslove iz st. 1–7. ovog člana, može ostvariti i otac deteta, ukoliko je majka deteta strani državljanin, nije živa,

napustila je dete, lišena je roditeljskog prava, ili je iz objektivnih razloga sprečena da neposredno brine o detetu.

Uslovi za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak utvrđuju se u odnosu na dan podnošenja zahteva.

Roditeljski dodatak uvećava se za paušal za nabavku opreme za dete.

Član 23.

Roditeljski dodatak za prvo dete rođeno 1. jula 2018. godine i kasnije utvrđuje se u visini od 100.000,00 dinara i isplaćuje se jednokratno.

Roditeljski dodatak za drugo dete rođeno 1. jula 2018. godine i kasnije utvrđuje se u visini od 240.000,00 dinara i isplaćuje se u 24 jednake mesečne rate po 10.000,00 dinara.

Roditeljski dodatak za treće dete rođeno 1. jula 2018. godine i kasnije utvrđuje se u visini od 1.440.000,00 dinara i isplaćuje se u 120 jednakih mesečnih rata po 12.000,00 dinara.

Roditeljski dodatak za četvrto dete rođeno 1. jula 2018. godine i kasnije utvrđuje se u visini od 2.160.000,00 dinara i isplaćuje se u 120 jednakih mesečnih rata po 18.000,00 dinara.

Iznos roditeljskog dodatka za decu iz člana 22. stav 3. ovog zakona isplaćuje se u iznosu utvrđenom za četvrto dete.

IZNOS RODITELJSKOG DODATKA ZA DETE IZ ČLANA 22. STAV 4. OVOG ZAKONA ISPLAĆUJE SE U IZNOSU UTVRĐENOM ZA ČETVRTO DETE.

Paušal za nabavku opreme za dete, iz člana 22. stav 10. ovog zakona, za decu rođenu 1. jula 2018. godine i kasnije i koji se isplaćuje zajedno sa jednokratnim iznosom roditeljskog dodatka za prvo dete, odnosno prvom ratom roditeljskog dodatka za drugo, treće i četvrto dete iznosi 5.000,00 dinara.

Roditeljski dodatak utvrđen u st. 1–4. ovog člana i paušal za nabavku opreme za dete iz stava 6. ovog člana, usklađuju se 1. januara i 1. jula, počev od 2019. godine, na osnovu podataka republičkog organa nadležnog za poslove statistike, sa kretanjem indeksa potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodnih šest meseci, a njihov nominalni iznos utvrđuje rešenjem ~~ministra nadležan za socijalna pitanja~~ **MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Visina roditeljskog dodatka utvrđuje se u odnosu na dan rođenja deteta.

Zahtev za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak podnosi majka, odnosno otac deteta odmah nakon rođenja u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je dete rođeno, ili direktno nadležnom organu najkasnije do navršenih godinu dana života deteta.

Zahtev podnet u zdravstvenoj ustanovi, na osnovu ovlašćenja majke, odnosno oca deteta, iz stava 9. ovog člana, ovlašćeni radnik zdravstvene ustanove šalje nadležnom organu elektronskim putem u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

Član 24.

Ukoliko u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama korisnik prava napusti dete ili umre, prekida se dalja isplata prava do odluke ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVA NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Ukoliko u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama dete umre, prekida se dalja isplata prava.

Izuzetno od stava 2. ovog člana za treće i četvrto dete koje je umrlo u toku isplate prava vrši se isplata jednokratnog iznosa od 200.000,00 dinara.

Jednokratni iznos iz stava 3. ovog člana usklađuje se 1. januara i 1. jula, počev od 2019. godine, na osnovu podataka republičkog organa nadležnog za poslove statistike, sa kretanjem indeksa potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodnih šest meseci, a njegov nominalni iznos utvrđuje rešenjem ~~ministra nadležan za socijalna pitanja~~ **MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Ukoliko u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama dođe do razvoda braka ili prestanka vanbračne zajednice, prekida se dalja isplata prava do odluke ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Ukoliko se u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama utvrdi da deca nisu vakcinisana u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije, prekida se dalja isplata prava do odluke ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Ukoliko se u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama utvrdi da dete ne živi na teritoriji Republike Srbije, prekida se dalja isplata prava do odluke ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Ukoliko se u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama utvrdi da deca predškolskog uzrasta ne pohađaju pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja na teritoriji Republike Srbije, prekida se dalja isplata prava do odluke ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Ukoliko se u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u mesečnim ratama utvrdi, da se deca osnovnoškolskog uzrasta ne školuju u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije i redovno ne pohađaju nastavu na teritoriji Republike Srbije, prekida se dalja isplata prava do odluke ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

~~Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

odluku o daljoj isplati prava iz st. 1. i 5-9. ovog člana donosi u roku od 15 dana od dana dostavljanja predmeta.

~~Član 25.~~

~~Roditeljski dodatak ne može se ostvariti, ako novorođeno dete majke za koje se podnosi zahtev i njena deca prethodnog reda rođenja, nisu vakcinisana u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije.~~

~~Činjenica da je dete vakcinisano u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije utvrđuje se na osnovu izjave podnosioca zahteva.~~

~~Činjenica da je dete vakcinisano u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije proverava se jednom godišnje na osnovu podataka sadržanih u evidenciji o imunizaciji.~~

~~Roditeljski dodatak može ostvariti majka čija deca predškolskog uzrasta žive na teritoriji Republike Srbije i pohađaju pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja na teritoriji Republike Srbije.~~

~~Roditeljski dodatak može ostvariti majka čija deca osnovnoškolskog uzrasta žive na teritoriji Republike Srbije i školuju se i redovno pohađaju nastavu u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije.~~

~~Činjenica da dete pohađa pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja Republike Srbije i redovno pohađa osnovnu školu u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije, na teritoriji Republike Srbije utvrđuje se na osnovu izjave podnosioca zahteva, a nadležni organ proverava podatke po službenoj dužnosti, najmanje jednom godišnje, sa odgovarajućom predškolskom ustanovom, odnosno osnovnom školom.~~

~~Roditeljski dodatak ne može se ostvariti ako roditelji u momentu podnošenja zahteva žive u inostranstvu.~~

~~Roditeljski dodatak ne može ostvariti majka koja je strani državljanin ukoliko je u zemlji, čiji je državljanin, ostvarila isto ili slično pravo za dete za koje je podnet zahtev.~~

ČLAN 25.

RODITELJSKI DODATAK NE MOŽE SE OSTVARITI, AKO NOVOROĐENO DETE MAJKE ZA KOJE SE PODNOSI ZAHTEV I NJENA DECA PRETHODNOG REDA ROĐENJA, NISU VAKCINISANA U SKLADU SA PROPISIMA U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE REPUBLIKE SRBIJE.

ČINJENICA DA JE DETE VAKCINISANO U SKLADU SA PROPISIMA U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE REPUBLIKE SRBIJE UTVRĐUJE SE NA OSNOVU IZJAVE PODNOSIOCA ZAHTEVA I PODATAKA SADRŽANIH U EVIDENCIJI O IMUNIZACIJI KOJA SE VODI KOD NADLEŽNOG ZDRAVSTVENOG ORGANA.

ČINJENICA DA JE DETE VAKCINISANO U SKLADU SA PROPISIMA U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE REPUBLIKE SRBIJE PROVERAVA SE JEDNOM GODIŠNJE NA OSNOVU PODATAKA SADRŽANIH U EVIDENCIJI O IMUNIZACIJI KOJA SE VODI KOD NADLEŽNOG ZDRAVSTVENOG ORGANA.

PODNOŠILAC ZAHTEVA, U ZAHTEVU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA RODITELJSKI DODATAK, MOŽE DATI SAGLASNOST ZA PROVERU PODATAKA KOJI SU SADRŽANI U EVIDENCIJI O IMUNIZACIJI KOJA SE VODI KOD NADLEŽNOG ZDRAVSTVENOG ORGANA, A U SUPROTNOM DUŽAN JE DA PODATKE O IMUNIZACIJI NADLEŽNOM ORGANU KOJI VODI POSTUPAK DOSTAVI LIČNO.

RODITELJSKI DODATAK MOŽE OSTVARITI MAJKA ČIJA DECA PREDŠKOLSKOG UZRASTA ŽIVE NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE I POHAĐAJU PRIPREMNI PREDŠKOLSKI PROGRAM U OKVIRU SISTEMA PREDŠKOLSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE.

RODITELJSKI DODATAK MOŽE OSTVARITI MAJKA ČIJA DECA OSNOVNOŠKOLSKOG UZRASTA ŽIVE NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE I ŠKOLUJU SE I REDOVNO POHAĐAJU NASTAVU U OKVIRU SISTEMA OSNOVNOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA REPUBLIKE SRBIJE.

ČINJENICA DA DETE POHAĐA PRIPREMNI PREDŠKOLSKI PROGRAM U OKVIRU SISTEMA PREDŠKOLSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA REPUBLIKE SRBIJE I REDOVNO POHAĐA OSNOVNU ŠKOLU U OKVIRU SISTEMA OSNOVNOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA REPUBLIKE SRBIJE, NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE UTVRĐUJE SE NA OSNOVU IZJAVE PODNOSIOCA ZAHTEVA, A NADLEŽNI ORGAN PROVERAVA PODATKE PO

SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, NAJMANJE JEDNOM GODIŠNJE, SA ODGOVARAJUĆOM PREDŠKOLSKOM USTANOVOM, ODNOSNO OSNOVNOM ŠKOLOM.

RODITELJSKI DODATAK NE MOŽE SE OSTVARITI AKO RODITELJ KOJI PODNOSI ZAHTEV I DETE ZA KOJE SE OSTVARUJE PRAVO, U MOMENTU PODNOŠENJA ZAHTEVA ŽIVE U INOSTRANSTVU.

RODITELJSKI DODATAK NE MOŽE OSTVARITI MAJKA KOJA JE STRANI DRŽAVLJANIN UKOLIKO JE U ZEMLJI, ČIJI JE DRŽAVLJANIN, OSTVARILA ISTO ILI SLIČNO PRAVO ZA DETE ZA KOJE JE PODNET ZAHTEV.

Član 26.

Dečiji dodatak ostvaruje jedan od roditelja koji neposredno brine o detetu, koji je državljanin Republike Srbije i ima prebivalište u Republici Srbiji ili strani državljanin koji ima status stalno nastanjenog stranca u Republici Srbiji za prvo, drugo, treće i četvrto dete po redu rođenja u porodici, od dana podnetog zahteva, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana majka koja ima troje dece a u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na dečiji dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ~~ministarstva nadležnog za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na dečiji dodatak podnosilac zahteva može ostvariti i za dete višeg reda rođenja od četvrtog, ukoliko zbog starosne granice za neko od prvo četvoro dece po redu rođenja više ne može ostvariti pravo.~~

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA PRAVO NA DEČIJI DODATAK PODNOSILAC ZAHTEVA MOŽE OSTVARITI I ZA DETE VIŠEG REDA ROĐENJA OD ČETVRTOG, UKOLIKO ZBOG SMRTI DETETA ILI STAROSNE GRANICE ZA NEKO OD PRVO ČETVORO DECE PO REDU ROĐENJA VIŠE NE MOŽE OSTVARITI PRAVO.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana pravo na dečiji dodatak ima i staratelj deteta.

Izuzetno od stava 1. ovog člana staratelj deteta može ostvariti pravo na dečiji dodatak za najviše četvoro sopstvene dece u porodici i za svako dete bez roditeljskog staranja o kome neposredno brine.

Strani državljanin koji radi na teritoriji Republike Srbije ostvaruje dečiji dodatak, ako je to određeno međunarodnim sporazumom, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Dečiji dodatak pripada deci koja žive i pohađaju program pripreme deteta pred polazak u osnovnu školu u okviru predškolskog vaspitanja i obrazovanja na teritoriji Republike Srbije.

Dečiji dodatak pripada deci koja žive, školuju se i redovno pohađaju nastavu na teritoriji Republike Srbije, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno.

Dečiji dodatak pripada detetu ako ima svojstvo učenika osnovne škole, odnosno svojstvo redovnog učenika srednje škole do završetka srednjoškolskog obrazovanja, a najduže do navršenih 20 godina života.

Dečiji dodatak pripada i detetu koje iz opravdanih razloga ne započne školovanje u osnovnoj ili srednjoj školi, odnosno koje započne školovanje kasnije ili prekine školovanje u svojstvu redovnog učenika u srednjoj školi, i to za sve vreme trajanja sprečenosti, do završetka srednjoškolskog obrazovanja a najduže do 21 godine života.

Izuzetno od stava 9. ovog člana, dečiji dodatak pripada za dete sa smetnjama u razvoju i dete sa invaliditetom za koje je doneto mišljenje

interresorne komisije, koja je obrazovana u skladu sa propisima iz oblasti prosvete (u daljem tekstu: Komisija) sve dok je obuhvaćeno vaspitno obrazovnim programom i programom osposobljavanja za rad, a za dete nad kojim je produženo roditeljsko pravo najduže do 26 godina.

Nadležni organ dužan je da u saradnji sa odgovarajućom školom, u toku trajanja školske godine, krajem svakog tromesečja proveri redovnost pohađanja nastave deteta za koje se ostvaruje pravo.

~~Član 28.~~

~~Jednoroditeljska porodica u smislu ovog zakona, jeste porodica u kojoj jedan roditelj samostalno vrši roditeljsko pravo, pod uslovom:~~

- ~~1) da je drugi roditelj nepoznat;~~
- ~~2) da je drugi roditelj preminuo, a nije ostvareno pravo na porodičnu penziju;~~
- ~~3) da je drugi roditelj postao potpuno i trajno nesposoban za rad, a nije stekao pravo na penziju;~~
- ~~4) da je drugi roditelj preminuo, a ostvareno je pravo na porodičnu penziju;~~
- ~~5) da je drugi roditelj na izdržavanju kazne zatvora duže od šest meseci;~~
- ~~6) da drugi roditelj ne vrši roditeljsko pravo po odluci suda;~~
- ~~7) da drugi roditelj ne doprinosi izdržavanju deteta, a izvršenje obaveze izdržavanja nije bilo moguće obezbediti postojećim i dostupnim pravnim sredstvima i postupcima.~~

~~Ne smatra se jednoroditeljskom porodicom, u smislu ovog zakona, porodica u kojoj je roditelj koji je samostalno vršio roditeljsko pravo, po prestanku ranije bračne, odnosno vanbračne zajednice, zasnovao novu bračnu, odnosno vanbračnu zajednicu.~~

ČLAN 28.

JEDNORODITELJSKA PORODICA U SMISLU OVOG ZAKONA, JESTE PORODICA U KOJOJ JEDAN RODITELJ SAMOSTALNO VRŠI RODITELJSKO PRAVO, POD USLOVOM:

- 1) DA JE DRUGI RODITELJ NEPOZNAT;
- 2) DA JE DRUGI RODITELJ PREMINUO, A NIJE OSTVARENO PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU;
- 3) DA JE DRUGI RODITELJ POSTAO POTPUNO I TRAJNO NESPOSOBAN ZA RAD, A NIJE STEKAO PRAVO NA PENZIJU;
- 4) DA DRUGI RODITELJ NIJE OBAVEZAN DA DOPRINOSI IZDRŽAVANJU DETETA;
- 5) DA JE DRUGI RODITELJ LIŠEN RODITELJSKOG PRAVA, A NIJE OBAVEZAN DA DOPRINOSI IZDRŽAVANJU DETETA;
- 6) DA JE DRUGI RODITELJ PREMINUO, A OSTVARENO JE PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU;
- 7) DA JE DRUGI RODITELJ OBAVEZAN DA DOPRINOSI IZDRŽAVANJU DETETA;
- 8) DA JE DRUGI RODITELJ LIŠEN RODITELJSKOG PRAVA, A OBAVEZAN JE DA DOPRINOSI IZDRŽAVANJU DETETA;
- 9) DA JE DRUGI RODITELJ NA IZDRŽAVANJU KAZNE ZATVORA DUŽE OD ŠEST MESECI;
- 10) DA DRUGI RODITELJ NE DOPRINOSI IZDRŽAVANJU DETETA, A IZVRŠENJE OBAVEZE IZDRŽAVANJA NIJE BILO MOGUĆE OBEZBEDITI POSTOJEĆIM I DOSTUPNIM PRAVNIM SREDSTVIMA I POSTUPCIMA.

NE SMATRA SE JEDNORODITELJSKOM PORODICOM, U SMISLU OVOG ZAKONA, PORODICA U KOJOJ JE RODITELJ KOJI JE SAMOSTALNO VRŠIO RODITELJSKO PRAVO, PO PRESTANKU RANIJE BRAČNE, ODNOSNO

VANBRAČNE ZAJEDNICE, ZASNOVAO NOVU BRAČNU, ODNOSNO VANBRAČNU ZAJEDNICU.

~~Član 31.~~

~~Za jednoroditeljske porodice iz člana 28. stav 1. tač. 1) do 3) cenzus utvrđen u članu 30. ovog zakona uvećava se za 30%.~~

~~Za jednoroditeljske porodice iz člana 28. stav 1. tač. 4) do 7), za staratelje i roditelje deteta sa smetnjama u razvoju i deteta sa invaliditetom za koje postoji mišljenje Komisije, a koje ne koristi usluge smeštaja, cenzus utvrđen u članu 30. ovog zakona uvećava se za 20%.~~

ČLAN 31.

ZA JEDNORODITELJSKE PORODICE IZ ČLANA 28. STAV 1. TAČ. 1) - 5) CENZUS UTVRĐEN U ČLANU 30. OVOG ZAKONA UVEĆAVA SE ZA 30%.

ZA JEDNORODITELJSKE PORODICE IZ ČLANA 28. STAV 1. TAČ. 6) - 10), ZA STARATELJE I RODITELJE DETETA SA SMETNJAMA U RAZVOJU I DETETA SA INVALIDITETOM ZA KOJE POSTOJI MIŠLJENJE KOMISIJE, A KOJE NE KORISTI USLUGE SMEŠTAJA, CENZUS UTVRĐEN U ČLANU 30. OVOG ZAKONA UVEĆAVA SE ZA 20%.

Član 32.

Nominalne iznose i način usklađivanja cenzusa za ostvarivanje prava na dečiji dodatak, u skladu sa čl. 30. i 31. ovog zakona, propisuje Vlada na predlog ministra nadležnog za socijalna pitanja MINISTRA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

Član 33.

Visinu i način usklađivanja dečijeg dodatka, propisuje Vlada na predlog ministra nadležnog za socijalna pitanja MINISTRA NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

Iznos dečijeg dodatka, utvrđen u stavu 1. ovog člana, za jednoroditeljske porodice i staratelje, uvećava se za 30%, a za roditelje deteta sa smetnjama u razvoju i deteta sa invaliditetom, za koje je doneto mišljenje Komisije, i za dete koje ostvaruje dodatak za pomoć i negu drugog lica, a koje ne koristi usluge smeštaja, uvećava se za 50%.

Ukoliko su ispunjeni uslovi da se iznos dečijeg dodatka uveća po više osnova u skladu sa stavom 2. ovog člana, ukupan iznos uvećanja ne može biti veći od 80%.

Korisnici dečijeg dodatka čija su deca redovno pohađala srednju školu i sa uspehom završila školsku godinu u septembru tekuće godine ostvaruju pravo na još jedan dečiji dodatak.

Član 38.

~~Ministar nadležan za socijalna pitanja~~ MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM propisuje bliže uslove i način ostvarivanja prava na: naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta, odsustva sa rada radi posebne nege deteta; ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne

nege deteta; roditeljski dodatak; dečiji dodatak; naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu bez roditeljskog staranja i naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu sa smetnjama u razvoju i decu sa invaliditetom i naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu korisnika novčane socijalne pomoći.

~~Ministar nadležan za socijalna pitanja propisuje bliže uslove odsustva sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena roditelja, odnosno usvojitelja, hranitelja ili staratelja deteta mlađeg od pet godina kome je potrebna posebna nega.~~

MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM PROPISUJE BLIŽE USLOVE ODSUSTVA SA RADA ILI RADA SA POLOVINOM PUNOG RADNOG VREMENA RODITELJA, ODNOSNO USVOJITELJA, HRANITELJA ILI STARATELJA DETETA MLAĐEG OD PET GODINA KOME JE POTREBNA POSEBNA NEGA I NEZAPOSLENOG LICA KORISNIKA PRAVA NA NOVČANU NAKNADU PO OSNOVU NEZAPOSLENOSTI ZA VREME POSEBNE NEGE DETETA

O stepenu smetnji u psihofizičkom razvoju i invaliditetu deteta mišljenje daje nadležna komisija fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, a troškovi njenog rada finansiraju se iz budžeta Republike Srbije.

Sastav, nadležnost i način rada komisije iz stava 3. ovog člana utvrđuje ~~ministar nadležan za socijalna pitanja~~ MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM, u skladu sa zakonom.

IZUZETNO, NADLEŽNA KOMISIJA REPUBLIČKOG FONDA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE IZ STAVA 3. OVOG ČLANA, MOŽE DAVATI MIŠLJENJE O STEPENU SMETNJI U PSIHOFIZIČKOM RAZVOJU I INVALIDITETU DETETA I U POSTUPCIMA OSTVARIVANJA PRAVA NA NOVČANU NAKNADU PO OSNOVU NEZAPOSLENOSTI ZA VREME POSEBNE NEGE DETETA, KOJI SE OSTVARUJU U SKLADU SA PROPISIMA O ZAPOŠLJAVANJU I OSIGURANJU ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI, A TROŠKOVE NJENOG RADA SNOSI NACIONALNA SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE.

Član 42.

Po žalbama na prvostepena rešenja o pravima iz člana 11. stav 1. tač. 1) do 7) ovog zakona u drugom stepenu rešava ~~ministar nadležan za socijalna pitanja~~ MINISTAR NADLEŽNOG ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.

Rešavanje u drugom stepenu po žalbama na prvostepena rešenja o pravima iz člana 11. stav 1. tač. 1) do 7) ovog zakona na teritoriji AP Vojvodine poverava se odgovarajućem organu uprave AP Vojvodine.

Član 45.

~~Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM vrši nadzor nad radom organa u vršenju ovim zakonom poverenih poslova državne uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava, a nadzor na teritoriji AP Vojvodine poverava se odgovarajućem organu uprave AP Vojvodine.

Član 46.

U cilju automatizacije obračuna iznosa za isplate koje korisnicima prava vrši Ministarstvo po osnovu ovoga zakona, Ministarstvo uspostavlja Informacioni sistem za isplatu prava (u daljem tekstu: IS).

U IS unose se podaci iz zahteva za ostvarivanje prava, priloženih i po službenoj dužnosti pribavljenih dokaza, iz rešenja donetih po tim zahtevima kao i podaci iz drugih dokumenata koji su ovim zakonom predviđeni da se dostavljaju u toku rešavanja zahteva i korišćenja prava kao što su potvrde o redovnom pohađanju škole.

Na osnovu unetih podataka, putem IS-a vodi se evidencija podnetih zahteva, donetih rešenja, evidencija dokaza pribavljenih po službenoj dužnosti elektronskim putem posredstvom IS-a, kao i podnosilaca zahteva i članova njihovih domaćinstava.

Na osnovu podataka iz stava 2. ovog člana u IS se formiraju podaci za isplatu po pravima propisanim ovim zakonom uključujući podatke za plaćanje poreza i doprinosa za naknadu zarade, odnosno naknade plate. U IS se takođe vodi evidencija isplata po nosiocima prava kao i podataka o plaćenim porezima i doprinosima za ona prava koja imaju karakter naknade zarade, odnosno naknadu plate.

Ukoliko podaci iz stava 2. ovog člana nisu dovoljni za pravilno određivanje iznosa za plaćanje poreza i doprinosa koji zahtevaju poresku prijavu, nadležni organ u IS unosi dodatne podatke.

Ovlašćena lica nadležnog organa imaju pristup IS-u i tim putem se između ostalog, vrši unos podataka iz stava 2. ovog člana, uvid u podatke o isplatama, preuzimanje podataka za plaćanje poreza i doprinosa, unos povratnih informacija o prihvaćenim poreskim prijavama i pregled odgovarajućih statističkih izveštaja.

Ovlašćena lica nadležnog organa u okviru IS-a imaju pristup i funkcionalnostima čija je svrha efikasniji rad nadležnog organa kao što je uvid u službene evidencije drugih organa u slučaju kada postoje tehnički uslovi za povezivanje.

Podaci iz stava 2. ovog člana u IS se mogu unositi i od strane zaposlenih u IS Ministarstva.

Podaci o ličnosti iz stava 2. ovog člana, koji se prikupljaju i čuvaju u IS, obrađuju se u svrhu ostvarivanja prava propisanih ovim zakonom kao mera finansijske podrške porodici sa decom.

Bliže uslove i način uspostavljanja IS, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti podataka i druga pitanja od značaja za taj sistem, propisuje ~~ministar nadležan za socijalna pitanja~~ **MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

ČLAN 44A

KORISNIK KOME JE IZVRŠENA ISPLATA NA KOJU NIJE IMAO PRAVO, DUŽAN JE DA MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM VRATI PRIMLJENE IZNOSE.

PRAVNOSNAŽNO, ODNOSNO KONAČNO REŠENJE NADLEŽNOG ORGANA KOJIM SE KORISNIK OBAVEZUJE DA VRATI PRIMLJENE IZNOSE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA JE IZVRŠNA ISPRAVA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM JE UREĐEN POSTUPAK IZVRŠENJA I OBEZBEDENJA.

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM IMA PRAVO NA POVRAČAJ ISPLAĆENIH POREZA I DOPRINOSA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE, U SKLADU SA ZAKONOM.

Član 50.

„Dečija nedelja” organizuje se svake godine u prvoj punoj nedelji meseca oktobra, radi podsticanja i organizovanja raznovrsnih kulturno-obrazovnih,

rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih deci i preduzimanja drugih mera za unapređivanje razvoja društvene brige o deci.

Aktivnosti koje se organizuju za vreme trajanja „Dečije nedelje” utvrđuju se programom koji donosi ~~ministar nadležan za socijalna pitanja~~ **MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM.**

Podnosioci predloga programa mogu biti udruženja, koja u svojim programima delovanja imaju aktivnosti koje doprinose ciljevima „Dečije nedelje”, a koja imaju najmanje pet godina iskustva u organizovanju manifestacija za decu na republičkom nivou.

Aktivnosti u toku „Dečije nedelje” finansiraju se sredstvima koja se prikupe za vreme trajanja „Dečije nedelje” i uplate na poseban račun.

Sredstva iz stava 4. ovog člana koriste se za realizaciju programa i to: 40% za aktivnosti na republičkom nivou, a 60% za aktivnosti na nivou jedinica lokalne samouprave.

Odobrena sredstva iz stava 4. ovog člana mogu se koristiti isključivo za sprovođenje prihvaćenog programa.

U budžet programa ne mogu se uvrstiti troškovi koji se odnose na plate zaposlenih u udruženju.

Udruženje ne može koristiti odobrena sredstva za promociju političkih stranaka ili stavova, niti za obavljanje delatnosti u cilju sticanja profita.

Nakon realizacije odobrenog programa, udruženje organizator dužno je da ~~ministarstvu nadležnom za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM** podnese narativni i finansijski izveštaj o realizaciji programa.

Jedinice lokalne samouprave su u obavezi da, u skladu sa dobijenim uputstvima, udruženju organizatoru dostave izveštaj o realizaciji „Dečije nedelje” na svojoj teritoriji.

Član 52.

Naplaćena sredstva za vreme trajanja „Dečije nedelje” utvrđuju se u budžetu Republike Srbije, a ~~ministarstvo nadležno za socijalna pitanja~~ **MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM** ih raspoređuje organizatorima manifestacija posvećenih deci, u skladu sa izvršenim programom iz člana 50. stav 2. ovog zakona.

Član 55.

~~Ministar nadležan za socijalna pitanja~~ **MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM** doneće propise na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

SAMOSTALNI ČLANOVI

Član 19.

MINISTAR NADLEŽAN ZA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM USKLADIĆE PODZAKONSKE PROPISE DONETE NA OSNOVU ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 113/17 I 50/18) SA ODREDBAMA OVOG ZAKONA, U ROKU OD TRI MESECA, OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA.

ČLAN 20.

POSTUPCI ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA ODSUSTVO SA RADA I NAKNADU ZARADE, ODNOSNO NAKNADU PLATE ZA VREME PORODILJSKOG ODSUSTVA, ODSUSTVA SA RADA RADI NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA, KAO I PRAVA NA OSTALE NAKNADE PO OSNOVU ROĐENJA I NEGE DETETA I POSEBNE NEGE DETETA KOJI SU ZAPOČETI PRE POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA OKONČAĆE SE U SKLADU SA PROPISIMA KOJI SU BILI NA SNAZI U VREME OTPOČINJANJA PORODILJSKOG ODSUSTVA.

ISPLATE PO REŠENJIMA DONETIM PRE POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA KAO I U POSTUPCIMA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KOJI SU REŠENI U SKLADU SA PROPISIMA KOJI SU BILI NA SNAZI DO POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA VRŠIĆE SE U SKLADU SA PROPISIMA KOJI SU BILI NA SNAZI DO POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA.

ČLAN 21.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, A PRIMENJUJE SE OD 1. JULA 2021. GODINE, OSIM ČLANA 6. (ČLAN 17. STAV 2.) I ČLANA 7. (ČLANA 18. ST. 2, 4. I 6.) KOJI SE PRIMENJUJU OD 8. MAJA 2021. GODINE.

ANALIZA EFEKATA

PRILOG 2:

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

Rađanje dece daleko ispod potreba prostog obnavljanja stanovništva obeležava i demografski razvoj i demografski momentum Republike Srbije.

Republika Srbija bez autonomnih pokrajina (Centralna Srbija) i AP Vojvodina su se sa fenomenom nedovoljnog rađanja suočile još sredinom prošlog veka. Već u 1971. godini stopa ukupnog fertiliteta bila je za oko 15% niža od potreba proste zamene generacija u Centralnoj Srbiji, odnosno za gotovo 20% u AP Vojvodini. U tom intervalu vrednosti stopa se uglavnom stabilizuju u sledeće dve decenije na oba područja.

Nivo rađanja prema podacima koji se odnose na 2006. godinu je čak 30% ispod potreba prostog obnavljanja stanovništva, kada se Republika Srbija posmatra kao celina (bez podataka za AP Kosovo i Metohija), što znači da će sledeća generacija žena biti za gotovo jednu trećinu manja po broju u odnosu na sadašnju.

Fenomen nedovoljnog rađanja dece je zakonit proces koji nije uspelo da izbegne nijedno razvijeno društvo. No, nedovoljno rađanje dece nije realnost samo u razvijenim zemljama i ne samo zapadne civilizacije. Danas se, prema proceni Ujedinjenih nacija 83 države sveta suočavaju sa rađanjem dece ispod potreba proste zamene generacija.

Iskustva razvijenih zemalja ukazuju da, bez obzira na značajne razlike u ekonomskim, društveno-političkim i vrednosnim sistemima, kao i institucionalnoj osnovi populacione politike, postoji značajan stepen uniformnosti u pogledu ciljeva, pravaca mera, kao i definitivnog izraza primenjenih mera. No, maksimalni utvrđen efekat je porast završenog fertiliteta do 10%. Razmatranje nedovoljne efikasnosti mera koje se sprovode, ukazuje da politički odgovor mora biti intenzivan, celovit, istraživački, direktan, dugoročan, strateškog tipa.

Opšti cilj održivog demografskog razvoja Republike Srbije je stacionarno stanovništvo, tj. stanovništvo u kome će sledeće generacije biti iste veličine kao i postojeće. Ovaj nivo prostog obnavljanja stanovništva ili zamene generacija znači da na individualnom nivou jedna žena u svom reproduktivnom periodu treba da se nadomesti sa jednim ženskim detetom, tj. da neto stopa reprodukcije bude jednaka jedinici. U našim uslovima, gde je smrtnost stanovništva niska a nivo rađanja dece ispod nivoa potrebnog za zamenu generacija, neto stopa reprodukcije je na nivou oko jedinice kada je kohortna stopa ukupnog fertiliteta na nivou oko 2,1 deteta po ženi.

Polazeći od činjenice da je Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS“, br. 113/17 i 50/18) koji se primenjuje od 1. jula 2018. godine doneo dosta novina u ovoj oblasti, Ministarstvo za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja, formiralo je krajem 2018. godine radnu grupu za praćenje i procenjivanje efekata primene Zakona, čiji su članovi pored predstavnika ovog Ministarstva bili i predstavnici Ministarstva finansija, Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu i Republičkog zavoda za statistiku. Predsednica radne grupe bila je prof. dr Slavica Đukić Dejanović, ministarka bez portfelja zadužena za demografiju i populacionu politiku.

Radna grupa je u svom radu koristila podatke Informativnog sistema za jedinstvenu isplatu prava, s ciljem daljeg unapređenja finansijske podrške porodici sa decom.

Takođe, predstavnici udruženja koja se bave porodicom i decom, na održanim sastancima kojima je prisustvovala i predsednica Vlade, imali su mogućnost da iznesu svoje ideje i sugestije koje se odnose na unapređenje Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Pred Ustavnim sudom pokrenuto je i nekoliko inicijativa za utvrđivanje neustavnosti i nesaglasnosti sa potvrđenim međunarodnim ugovorom pojedinih odredaba Zakona.

Do sada su donete tri odluke:

Ustavni sud je na 17. sednici održanoj 3. decembra 2020. godine u predmetu IUz-216/2018 odbio predlog za utvrđivanje neustavnosti i nesaglasnosti sa potvrđenim međunarodnim ugovorom odredaba Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom i to :

- člana 13. koji se odnosi na način utvrđivanja visine naknade zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta;

- 17. st. 1. i 3-9. koji se odnosi na način ostvarivanja prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta (osim žena poljoprivrednih osiguranika);

- člana 18. st. 1,3,5,7,8 i 9. koji se odnosi na način utvrđivanja visine ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta (osim žena poljoprivrednih osiguranika);

- člana 20. koji se odnosi na limitiranje visine naknade zarade i ostalih naknada na tri prosečne zarade u RS;

- člana 54. stav 2. koji se odnosi na način ostvarivanja prava na roditeljski dodatak dece rođenje pre početka primene novog ZFPPD;

- člana 12. stav 1. Zakona o izmenama i dopunama ZFPPD koji se odnosi na način ostvarivanja prava na roditeljski dodatak dece rođene u periodu od 25.12.2017. do 30. juna 2018. godine.

U ovom predmetu Ustavni sud je utvrdio da odredbe člana 17. stav 2. i člana 18. st. 2, 4. i 6. ZFPPD nisu u skladu sa Ustavom. Ove odredbe odnose se na način ostvarivanja prava i utvrđivanje visine ostalih naknada po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta žena poljoprivrednih osiguranika kod kojih vremenski period u kome se cene osnovice na koje su plaćeni doprinosi za PIO iznosi 24 meseca za razliku od ostalih kategorija gde se osnovice za obavezno socijalno osiguranje cene u periodu od 18 meseci.

Ustavni sud je odložio objavljivanje ove odluke za šest meseci od dana njenog donošenja.

Odluka Ustavnog suda broj: IUz-216/2018 objavljena je u „Službenom glasniku RS“, broj: 46 od 7. maja 2021. godine.

Ustavni sud je na 18. sednici održanoj 17. decembra 2020. godine u predmetu IUz-247/2018 utvrdio da odredba člana 14. stav 8. ZFPPD nije u skladu sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorom u delu koji glasi „ako je kod nadležnog organa evidentirano najmanje šest najnižih osnovica na koje su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade“.

Ustavni sud je odložio objavljivanje ove odluke za šest meseci od dana njenog donošenja.

Odluka Ustavnog suda broj: IUz-247/2018 objavljena je u „Službenom glasniku RS“, broj: 51 od 21. maja 2021. godine.

Ustavni sud je na 6. sednici održanoj 15. aprila 2021. godine u predmetu IU3-266/2017 utvrdio, da odredba člana 12. stav 7. Zakona kojom nije moguće istovremeno korišćenje prava na naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme odsustva sa rada radi posebne nege deteta i dodatka za pomoć i negu drugog lica, nije u saglasnosti sa Ustavom.

Ova odluka još nije objavljena u „Službenom glasniku RS“.

Po razmatranju svih predloženih rešenja i njihovih ekonomskih efekata pristupilo se mogućim izmenama i dopunama zakonskih odredbi kako bi se dodatno poboljšao materijalni položaj porodica sa decom.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

Predložene izmene i dopune Zakona prvenstveno treba da poboljšaju materijalni položaj zaposlenih i drugih radno angažovanih porodilja. Naročito treba da poboljšaju materijalni položaj žena koje su poljoprivredni osiguranici u periodu po rođenju deteta.

Predložene izmene i dopune Zakona uvode donji limit naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva u visini minimalne zarade, čime ovo pravo dobija i socijalnu komponentu.

Takođe uvedena je mogućnost da korisnici naknade zarade za vreme odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostalih naknada po osnovu posebne nege deteta koriste i pravo na dodatak za pomoć i negu drugo lica.

Izvršena preciziranja koja se odnose na prava na roditeljski i dečiji dodatak ukloniće eventualne nedoumice u postupku ostvarivanja prava koja su uočena u njegovoj dosadašnjoj primeni.

Omogućeno i korisnicima prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti da dobiju stručno mišljenje o zdravstvenom stanju deteta a u cilju produženja ostvarivanja ovog prava.

Donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona još jednom odražava čvrsto opredeljenje države da rađanje dece ne bi smelo značajno da pogoršava ekonomski, a time i društveni, položaj porodica sa decom. Država mora da preuzme na sebe deo troškova rađanja dece i njihovog izdržavanja i školovanja.

PRILOG 4:**Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika**

Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS“ br. 113/17 i 50/18) jedini način je za rešavanje problema.

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom ovako uređeno pravo na naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta, i ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta garantuje brzo, efikasno i stabilno ostvarivanje ovih prava.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

Mogućnost istovremenog korišćenja naknade zarade za vreme odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostale naknade po osnovu posebne nege deteta i dodatka za pomoć i negu drugog lica zahteva dodatna finansijska sredstva na godišnjem nivou u iznosu od 462.121.510,91 dinara.

Uvođenje donjeg limita naknade zarade za vreme porodiljskog odsustva u visini minimalne zarade, zahteva dodatna finansijska sredstva na godišnjem nivou u iznosu od još 660.049.098,82 dinara.

Smanjenje vremenskog perioda u kome se cene osnovice na koje su plaćeni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje sa 24 na 18 meseci u postupku ostvarivanja prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta žena koje su poljoprivredni osiguranici zahteva dodatna finansijska sredstva na godišnjem nivou u iznosu od još 1.200.000,00 dinara.

Ukupno potrebna dodatna sredstva za sprovođenje Zakona iznose 1.123.370.609,73 dinara

Sredstva za realizaciju prava propisanih Zakonom o finansijskoj podršci porodici sa decom u 2021. godini opredeljena su u budžetu Republike Srbije na razdelu Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja: Program 0903 – Porodično-pravna zaštita građana, Programska aktivnost – 0001 – Prava korisnika iz oblasti zaštite porodice i dece, Funkcija 040 – Porodica i deca, Ekonomska klasifikacija 472 u iznosu od 63.827.488.000,00 dinara.

Za povećanje gornjeg limita visine naknade zarade za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostalih naknada po osnovu rođenja i nege i posebne nege deteta, sa tri na pet prosečnih zarada u Republici Srbiji u 2022. godini biće potrebna dodatna sredstva u iznosu od 507.635.718,66 dinara.

PRILOG 6:

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

Zakon nema direktnog uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

Kroz pravo na naknadu zarade za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i posebne nege deteta i prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta dodatno će se kroz redovne i veće prihode zaštititi porodice sa decom.

Generalno, ukoliko bi se ostvarili definisani ciljevi iz Zakona o finansijskoj podršci porodica sa decom, efekti bi se osetili u oblasti privrede kroz povećanje broja trudničkih i porodiljskih odsustava.

Neophodno je da ove promene prati i javna uprava kroz povećanje efikasnosti rada, digitalizaciju i veću dostupnost ostvarivanja prava korisnika.

Takođe, već sada je jasno da kapaciteti predškolskog obrazovanja, koji ni sada nisu dovoljni, moraju biti u skladu sa očekivanim povećanjem nataliteta.

PRILOG 9:**Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata**

Podzakonski akti: Pravilnik o bližim uslovima i načinu ostvarivanja prava na finansijsku podršku porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, broj 58/18) i Pravilnik o bližim uslovima, postupku i načinu ostvarivanja prava na odsustvo sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena radi posebne nege deteta („Službeni glasnik RS”, broj 56/18) uskladiće se u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom.

INFORMACIJA O SPROVEDENIM KONSULTACIJAMA U TOKU IZRADE PREDLOGA/ NACRTA PROPISA

Polazeći od činjenice da je Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom koji se primenjuje od 1. jula 2018. godine doneo dosta novina u ovoj oblasti, to je sa početkom njegove primene vršena i analiza njegovih efekata u praksi, a sve u cilju unapređenja donetih zakonskih odredbi.

Pri analizi efekata Zakona korišćeni su podaci Informacionog sistema za jedinstvenu isplatu prava Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Pored toga razmatrani su i predlozi i sugestije građana i udruženja koja se bave porodicom i decom („Mame su zakon“, „Roditelj“, „Bebac“, „Bravo za mame“, Srbija u pokretu“) dobijeni u pismenom obraćanju Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja kao i na održanim sastancima, a koji se odnose na unapređenje Zakona.

Po razmatranju svih predloženih rešenja i njihovih ekonomskih efekata pristupilo se izmenama i dopunama zakonskih odredbi u okviru raspoloživih budžetskih mogućnosti kako bi se dodatno poboljšao materijalni položaj porodica sa decom.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo za brigu o porodici i demografiju

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom

Draft Law on Financial Support for Families with Children

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

Čl. 51. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske zajednice i njenih država i Republike Srbije.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Opšti rok za usklađivanje zakonodavstva prema članu 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma.

Ispunjava u potpunosti

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Deo 3.19. Socijalna politika, tačka 3.19.5. Socijalna uključenost

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Naslov IV « Sloboda kretanja ljudi, usluga i kapitala», član 48.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Uredba EU 883/2004 o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti.

Nije usklađivano sa sekundarnim izvorima prava EU.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Do kraja 2021. godine.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos

odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti